Stockholms läns landsting

5

Finanspolicy och finansiella riktlinjer för Stockholms läns landsting

LS 2017-0949

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2018-02-07

LS 2017-0949
LS 2017-0950

Landstingsstyrelsen

Finanspolicy och finansiella riktlinjer för Stockholms läns landsting

Föredragande landstingsråd: Irene Svenonius

Ärendebeskrivning

Förslag till ny finanspolicy och finansiella riktlinjer för Stockholms läns landsting. De styrande dokumenten ersätter 2017 års finanspolicy, LS 2016-0987 och är utarbetade i enlighet med uppdrag till landstingsstyrelsen i SLL Mål och budget 2018.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen *dels* föreslå landstingsfullmäktige besluta

att fastställa Finanspolicy för Stockholms läns landsting i enlighet med landstingsdirektörens förslag

att uppdra åt landstingsstyrelsen att utifrån Finanspolicy för Stockholms läns landsting besluta om finansiella riktlinjer att gälla för Stockholms läns landstings nämnder och bolag

dels – under förutsättning av landstingsfullmäktiges beslut – för egen del besluta

att till Finanspolicyn för Stockholms läns landsting fastställa Finansiella riktlinjer att gälla för Stockholms läns landstings nämnder och bolag enligt landstingsdirektörens förslag.

Landstingsrådsberedningens motivering

Stockholms läns landsting är till för länets invånare. Den enskilde patienten och resenären i Stockholmsregionen är utgångspunkten i Alliansens ambitioner och strävanden att utveckla hälso- sjukvården, kollektivtrafiken och övriga verksamheter på kort och lång sikt.

Alliansen sätter patienternas trygghet, fria val och tillgång till hälso-sjukvård i centrum. Den ambitiösa utbyggnaden av kollektivtrafiken ska tillåta länet att växa hållbart och ge människor förutsättningar att resa klimatsmart. Därför måste varje skattekrona användas så effektivt som möjligt.

I Mål och budget 2018 uppdrar landstingsfullmäktige till landstingsstyrelsen att arbeta fram ett förslag till förändring av landstingets policyer. Förändringen ska tydliggöra styrningen av landstinget och minska onödig administration. Det är helt i linje med ett Effektivare landsting. Nu gällande finanspolicy ersätts med ny finanspolicy samt finansiella riktlinjer. Policyn fastställs av landstingsfullmäktige och riktlinjerna av landstingsstyrelsen. Såväl policy som riktlinjer ska efterlevas av landstingets nämnder och bolag.

De nya styrdokumenten för den finansiella verksamheten betonar tydligare att de finansiella riskerna ska hanteras inom kommunallagens krav, enligt affärsmässiga principer och med hänsyn till totalkostnaden. Det sker också en åtstramning av förhållningssättet gällande borgensåtaganden och liknande förbindelser.

Policyn, med tillhörande riktlinjer, förtydligar också AB SLL Internfinans roll i koncernens hantering av finansiella transaktioner och finansiell risk. Internfinans besitter den kompetens som är nödvändig för att göra avväganden av finansiell karaktär. Det är av stor vikt att detta sköts professionellt. Stockholms läns landsting behöll sin rating, AA+, under hösten. Det är ett kvitto på att vi har ordning och reda i ekonomin. Det är också en god förutsättning för Internfinans att fortsätta optimera finansieringen av landstingets investeringar i hälso- sjukvård och kollektivtrafik.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 8 januari 2018
Förslag till finanspolicy för Stockholms läns landsting
Förslag till finansiella riktlinjer för Stockholms läns landsting
Sammanställning av nämnders och bolags remissynpunkter på landstingsdirektörens förslag till ny finanspolicy

Följande beslutsunderlag bifogas ej, men finns att tillgå på LSF Kansli:

Remissversion av finanspolicy för Stockholms läns landsting den 6 oktober 2017
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 21 november 2017 med V-ledamotens reservation
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 20 oktober 2017
Trafiknämndens protokollsutdrag den 21 november 2017
Trafikförvaltningens och förvaltning för utbyggd tunnelbanas gemensamma tjänsteutlåtande den 23 oktober 2017 inklusive förslag till yttrande
Patientnämndens protokollsutdrag den 28 november 2017
Patientnämndens förvaltnings tjänsteutlåtande den 7 november 2017
Tillväxt- och regionplanenämndens protokollsutdrag den 7 december 2017 med V-ledamotens reservation
Tillväxt- och regionplaneförvaltningens tjänsteutlåtande den 3 november 2017
Kulturnämndens protokollsutdrag den 13 december 2017
Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande den 20 november 2017
Styrelsen för Stockholms läns sjukvårdsområdes protokollsutdrag den 7 december 2017
Stockholms läns sjukvårdsområdes yttrande den 7 december 2017
Locum AB:s yttrande den 27 oktober 2017
Södersjukhuset AB:s yttrande den 29 november 2017
S:t Eriks Ögonsjukhus AB:s yttrande den 29 november 2017
Danderyds sjukhus AB:s yttrande den 25 oktober 2017
Södertälje sjukhus AB:s yttrande den 25 oktober 2017
Karolinska Universitetssjukhusets yttrande den 26 oktober 2017
Styrelsen för TioHundra AB:s protokollsutdrag den 29 november 2017
TioHundra AB:s yttrande den 29 november 2017

Irene Svenonius

Gustaf Drougge

2018-01-08
LS 2017-0949
LS 2017-0950

Landstingsstyrelsen
Landstingsstyrelsens förvaltning
SLL Budget och investeringar
Peter Forsén

Landstingsstyrelsen

Finanspolicy och finansiella riktlinjer för Stockholms läns landsting

Ärendebeskrivning

Förslag till ny finanspolicy och finansiella riktlinjer för Stockholms läns landsting. De styrande dokumenten ersätter 2017 års finanspolicy, LS 2016-0987 och är utarbetade i enlighet med uppdrag till landstingsstyrelsen i SLL Mål och budget 2018.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 8 januari 2018
Förslag till finanspolicy för Stockholms läns landsting
Förslag till finansiella riktlinjer för Stockholms läns landsting
Sammanställning av nämnders och bolags remissynpunkter på landstingsdirektörens förslag till ny finanspolicy

Följande beslutsunderlag bifogas ej, men finns att tillgå på LSF Kansli:
Remissversion av finanspolicy för Stockholms läns landsting den 6 oktober 2017
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 21 november 2017 med V-ledamotens reservation
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 20 oktober 2017
Trafiknämndens protokollsutdrag den 21 november 2017
Trafikförvaltningens och förvaltning för utbyggd tunnelbanas gemensamma tjänsteutlåtande den 23 oktober 2017 inklusive förslag till yttrande
Patientnämndens protokollsutdrag den 28 november 2017
Patientnämndens förvaltnings tjänsteutlåtande den 7 november 2017
Tillväxt- och regionplanenämndens protokollsutdrag den 7 december 2017 med V-ledamotens reservation
Tillväxt- och regionplaneförvaltningens tjänsteutlåtande den 3 november 2017
Kulturnämndens protokollsutdrag den 13 december 2017
Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande den 20 november 2017
Styrelsen för Stockholms läns sjukvårdsområdes protokollsutdrag den 7 december 2017

Stockholms läns sjukvårdsområdes yttrande den 7 december 2017
Locum AB:s yttrande den 27 oktober 2017
Södersjukhuset AB:s yttrande den 29 november 2017
S:t Eriks Ögonsjukhus AB:s yttrande den 29 november 2017
Danderyds sjukhus AB:s yttrande den 25 oktober 2017
Södertälje sjukhus AB:s yttrande den 25 oktober 2017
Karolinska Universitetssjukhusets yttrande den 26 oktober 2017
Styrelsen för TioHundra AB:s protokollsutdrag den 29 november 2017
TioHundra AB:s yttrande den 29 november 2017

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås *dels* föreslå landstingsfullmäktige besluta

att fastställa Finanspolicy för Stockholms läns landsting i enlighet med landstingsdirektörens förslag

att uppdra åt landstingsstyrelsen att utifrån Finanspolicy för Stockholms läns landsting besluta om finansiella riktlinjer att gälla för Stockholms läns landstings nämnder och bolag

dels – under förutsättning av landstingsfullmäktiges beslut – för egen del besluta

att till Finanspolicyn för Stockholms läns landsting fastställa Finansiella riktlinjer att gälla för Stockholms läns landstings nämnder och bolag enligt landstingsdirektörens förslag.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Finanspolicyn anger styrande principer för den finansiella verksamheten inom koncernen Stockholms läns landsting. Policyn tillsammans med dess riktlinjer utgör det sammantagna regelverket avseende såväl landstingets externa som interna skuldhantering, hantering av finansiella risker samt borgensförpliktelser. Policyn hanterar även principer som är normerande för placering av landstingets finansiella tillgångar samt principer för landstingets pensionsskuld.

Den föreslagna policyn har utarbetats i enlighet med de principer som har specificerats i SLL Mål och budget 2018, LS 2017-0452. Detta innebär att jämfört med 2017 års finanspolicy har policyn delats upp i två styrande dokument, en policy och en tillhörande riktlinje.

Större förändringar i sakinnehållet berör främst tydliggörande att landstinget ska hantera finansiella risker inom kommunallagens krav, enligt affärsmässiga principer och med hänsyn till totalkostnaden.

Bakgrund
Landstingsfullmäktige fastställde nuvarande finanspolicy för Stockholms läns landsting den 13 december 2016, § 201 (LS 2016-0987). Syftet med 2017 års finanspolicy är att den ska utgöra ett övergripande regelverk för den finansiella verksamheten inom hela Stockholms läns landsting och därutöver ange ansvarsfördelningen mellan landstingsfullmäktige, landstingsstyrelsen, AB Stockholms läns landstings Internfinans och övriga nämnder och bolag.

Landstingsfullmäktige beslutade i SLL Mål och budget 2018 att uppdra åt landstingsstyrelsen att arbeta fram ett förslag till förändring av landstingets policyer i enlighet med de principerna som specificeras i budgeten, vilka syftar till att tydliggöra styrningen av landstinget och minska onödig administration. Några av åtgärderna är att minska antalet policyer, införa en struktur och hierarki för dokument och innehåll samt att införa en enhetlig nomenklatur.

Landstingsdirektören remitterade den 6 oktober 2017 förslag till ny finanspolicy till landstingets samtliga nämnder och bolag för yttrande.

Yttranden har inkommit från Karolinska Universitetssjukhuset, hälso- och sjukvårdsnämnden, Locum AB, Södersjukhuset AB:, S:t Eriks Ögonsjukhus AB, Danderyds sjukhus AB, Södertälje sjukhus AB, TioHundra AB, trafiknämnden, patientnämnden, Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO), tillväxt- och regionplanenämnden samt kulturnämnden. Landstingsrevisorerna avstår från att besvara remissen. Inga svar har inkommit från AISAB och MediCarrier AB.

Överväganden
Förvaltningens förslag till finanspolicy och finansiella riktlinjer har utarbetats i nära dialog med AB SLL Internfinans. Förslagen innebär att nu gällande Finanspolicy för Stockholms läns landsting 2017, LS 2016-0987, delas upp i en policy och en riktlinje i enlighet med de principer för styrande dokument som fastslås i SLL Mål och budget 2018. Policyn hanterar normerande och styrande principer för den finansiella verksamheten inom Stockholms läns landstings nämnder och bolag.

För att effektivisera och förenkla styrningen införs en struktur och hierarki för styrande dokument som ger bättre ordning och reda, vilket ger förutsättningar för efterlevnad. Därför har innehållet i finanspolicyn 2017 i det fortsatta arbetet delats upp i en policy och i en tillhörande riktlinje. Det samlade syftet för styrdokumenten är fortsatt samma. Såväl policyn som tillhörande riktlinjer ska efterlevas av landstingets nämnder och bolag.

Till finanspolicyn har förvaltningen tagit fram förslag på riktlinjer (krav) som täcker den finansiella verksamheten inom Stockholms läns landsting. Riktlinjerna reglerar och tydliggör policyns intentioner. Förvaltningen föreslår att landstingsstyrelsen beslutar om de finansiella riktlinjerna att gälla för Stockholms läns landstings nämnder och bolag. Riktlinjerna omfattar inget som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt, vilket är en fråga för landstingsfullmäktige och ingår i policyn. Vid framtida revidering av riktlinjerna ska sådant som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt hänföras till policyn och beslutas av landstingsfullmäktige. I syfte att tydliggöra och ge detaljkunskap om vad som ska göras kommer förvaltningen att utarbeta tillämpningsanvisningar som stöd till riktlinjerna.

Den främsta förändringen som föreslås innebär ett förtydligande i policyn att finansiella risker ska hanteras inom kommunallagens krav, enligt affärsmässiga principer och med hänsyn till totalkostnaden.

I riktlinjerna har bland annat tydliggjorts att koncernens valuta är svenska kronor och därmed är huvudregeln att samtliga avtalade betalningsflöden ska ske i svenska kronor och att avtalsmässiga kopplingar till andra valutor ska undvikas. Förtydligande har även gjorts att endast AB SLL Internfinans får hantera koncernens räntebärande skulder.

I beredningen av finanspolicyn och inför landstingsfullmäktiges beslut har landstingets bolag och nämnder getts möjlighet att yttra sig över föreslagen policy. Ett antal synpunkter i inkomna yttranden har föranlett ändringar i förslaget till policy. Trafiknämnden invänder mot skrivningen i det remitterade förslaget om att utlåning till externa parter annat än i tillgångsförvaltningen inte är tillåtet, men att undantag får göras för verksamheter där landstinget är ägare av juridisk person, medlem i nämnd eller kommunalförbund eller stiftare/finansiär av stiftelse. Mot bakgrund av trafiknämndens synpunkt föreslår förvaltningen en återgång till den gällande skrivningen att endast landstingsfullmäktige får fatta beslut om undantag. De undantag som kan komma ifråga gäller förskottering av finansiering av statliga och kommunala infrastrukturinvesteringar.

Synpunkter har även inkommit från bland annat trafiknämnden gällande kravet på beräkning av lönsamhet inför ingående av operationella leasingavtal, då det framförts en farhåga att det bland annat kommer att leda till ökad administration. Förvaltningen föreslår att skrivningen kvarstår i enlighet med det remitterade förslagets lydelse. Beräkningar och ställningstagande ska göras i de fall det bedöms vara relevant. Det behöver säkerställas att bolag och nämndernas förvaltning har kompetens att göra beräkningar, då dessa utgör grunden i att kunna bedöma affärsmässighet sett till totalkostnaden.

Mot bakgrund av inkomna remissvar vill förvaltningen förtydliga att i enlighet med landstingets grundprincip att respektive bolag och nämnd ska bära sina egna genererade kostnader ska samtliga bolag och nämnder ansvara för sina interna lån inom koncernen och därmed även betala ränta för dessa. Respektive bolag och nämnd ansvarar för att ta upp räntebärande

lån genom AB SLL Internfinans i de fall det saknas annan finansiering, exempelvis egen upparbetad likviditet eller statlig och kommunal medfinansiering.

Finansiell tillgångsförvaltning får endast utföras av AB SLL Internfinans i enlighet med samverkansavtal mellan landstingsstyrelsen och bolaget. Därmed behöver inget ytterligare förtydligande till bolag och nämnder göras avseende detta.

I policyn har efter synpunkter från Danderyds Sjukhus AB, Södersjukhuset AB samt Södertälje Sjukhus AB tydliggjorts att landstinget *ska* och inte endast *får* trygga bolagens pensionsförpliktelser genom en kommunal borgen i enlighet med enlighet med landstingsfullmäktiges beslut, LS 0110-0586.

Ekonomiska konsekvenser

Förvaltningens förslag till finanspolicy och finansiella riktlinjer bedöms inte medföra några direkta ekonomiska konsekvenser. Förslaget betonar affärsmässighet sett till totalkostnaden vilket bör leda till en ökad styrning av finansiella risker, vilket i sin tur kan leda till lägre kostnader för landstinget.

Malin Frenning
Landstingsdirektör

Henrik Gaunitz
Ekonomidirektör

Beslutsexpediering:
Akt
Samtliga nämnder och bolag

Godkänd av Malin Frenning, 2018-01-08

Stockholms läns landsting

Diarienummer
LS 2017-0949

Policy

Finanspolicy

Gäller för Stockholms läns landsting

Dokumenttyp	Fastställd	Giltig till och med
Dokumentnummer 1146309	Fastställd av	Upprättad av
Informationssäkerhetsklass K1		

Innehållsförteckning

1. Dokumentinformation 3
1.1 Syfte 3
1.2 Tillämpning 3
1.3 Definitioner 3
1.4 Rapportering och uppföljning....3

2. Policy 4
2.1 Allmänna principer 4
2.1.1 Hantering av landstingets räntebärande skulder. 4
2.1.2 I utformningen av avtal ska hantering av finansiella risker vara medveten och effektiv. 4
2.1.3 Förvaltning av finansiella risker ska vara medveten och effektiv. 4
2.1.4 Rapporteringsskyldighet för finansiella risker 4
2.1.5 Beslut om borgen fattas av landstingsfullmäktige....5
2.2 Specifika principer....5
2.2.1 Interna lån, placeringar och leasing....5
2.2.2 Landstingets koncerngemensamma skuldförvaltning 5
2.2.3 Landstingets koncerngemensamma tillgångsförvaltning 6
2.2.4 Pension 6

1. Dokumentinformation

1.1 Syfte

Finanspolicyn anger styrande principer för den finansiella verksamheten inom koncernen Stockholms läns landsting.

1.2 Tillämpning

Finanspolicyn gäller för landstingets nämnder och bolag.

Den finansiella verksamheten inom landstinget är koncentrerad till koncernens internbank, AB SLL Internfinans, som också hanterar finansiella risker i tillgångs- och skuldförvaltningen.

1.3 Definitioner

Koncernen
Med koncernen avses i denna policy de nämnder samt helägda (100 procent) och delägda (över 50 procent) aktiebolag som ingår i Stockholms läns landsting.

Finansiell leasing
Finansiell leasing är en finansieringsform där leasingobjektet ligger som säkerhet för lånet. Leasingobjektet är likställt med en investering som landstinget äger och redovisas därmed i landstingets balansräkning.

Operationell leasing
Operationell leasing är en hyresform där leasingobjektet således inte redovisas i landstingets balansräkning.

Derivat
Finansiellt instrument vars värde baseras på och följer värdet på en underliggande tillgång eller ett underliggande index. Exempel på derivat är optioner och terminer.

Emittent
Utgivare av ett värdepapper.

1.4 Rapportering och uppföljning

Policyn ska följas upp i enlighet med landstingets ledningsprocess och samordnas med uppföljningen av andra landstingsövergripande och styrande dokument.

2. Policy

Enligt kommunallagen ska kommuner och landsting ha god ekonomisk hushållning. För finansiella risker innebär det att hanteringen i alla avseenden ska vara affärsmässig samt ta hänsyn till totalkostnaden, där samtliga kostnader som är förenliga med anskaffning av vara eller tjänst ska beaktas. Varje finansiell risk ska kunna härledas till ansvarig nämnd eller bolag.

Landstinget ska hantera finansiella risker inom kommunallagens krav, enligt affärsmässiga principer och med hänsyn till totalkostnaden. I de fall landstinget tar på sig finansiella risker genom avtal i den operativa verksamheten eller investeringsverksamheten ska detta föregås av en riskanalys.

Följande principer för finansiell riskhantering gäller:

2.1 Allmänna principer

2.1.1 Hantering av landstingets räntebärande skulder.

Inom landstinget får endast AB SLL Internfinans hantera räntebärande skulder samt likvärdiga skulder.

2.1.2 I utformningen av avtal ska hantering av finansiella risker vara medveten och effektiv.

Ekonomiska medel ska hanteras som en begränsad och uttömlig resurs. Utgångsläget är att i möjligaste mån undvika finansiella risker i avtal. Landstinget kan avvika från grundprincipen och helt eller delvis ta på sig en finansiell risk i de fall de avtalsmässiga fördelarna överväger riskerna.

2.1.3 Förvaltning av finansiella risker ska vara medveten och effektiv.

Då risker förändras över tid ska den löpande riskhanteringen ske på ett aktivt och systematiskt sätt för att landstinget ska kunna agera i rätt tid. Detta gäller i synnerhet de situationer där landstinget har möjlighet att påverka till sin fördel.

2.1.4 Rapporteringsskyldighet för finansiella risker

Det åligger nämnder/bolag att systematiskt identifiera finansiella risker och rapportera dessa till AB SLL Internfinans. AB SLL Internfinans ska samordna finansiell riskhantering inom koncernen som ryms inom bolagets uppdrag.

2.1.5 Beslut om borgen fattas av landstingsfullmäktige

Borgens- eller borgensliknande åtagande får endast upprättas med parter där landstinget har som minst ett ägarintresse eller är del av en kommunal nämnd eller kommunalförbund. Alla upprättanden av borgens- och borgensliknande förbindelser, exempelvis garantiutställan, ska föregås av noggrann riskanalys innan beslut fattas av landstingsfullmäktige .

2.2 Specifika principer

2.2.1 Interna lån, placeringar och leasing

- Interna lån och placeringar handhas av AB SLL Internfinans.

- Respektive nämnd/bolag ansvarar för tillgångar, skulder och finansnetto.

- Utlåning till externa parter annat än i tillgångsförvaltningen är inte tillåtet. Undantag får endast ske efter särskilt beslut i landstingsfullmäktige. Villkoren ska då fastställas för varje enskilt ärende.

- Investering som finansieras genom finansiell leasing får endast ske efter samråd med AB SLL Internfinans.

- Upphandling av operationell leasing ska ske inom gällande lagstiftning och på affärsmässiga grunder med hänsyn tagit till totalkostnaden. Vid utvärdering av operationell leasing ska landstingets aktuella upplåningsränta användas för att beräkna lånekostnaden av en investering.

2.2.2 Landstingets koncerngemensamma skuldförvaltning

- Vid planering av låneförfall ska hänsyn tas till landstingets samlade lånebehov.

- Landstinget ska planera tillgången till likviditet så att verksamheten kan fortgå som planerat även i perioder av hög finansiell stress.

- Landstinget ska sträva efter att diversifiera de externa finansieringskällorna.

- Användning av derivat i skuldförvaltningen kräver god förståelse för derivatinstrumentets funktion, prissättning samt tillhörande risker. Innan derivatavtal ingås ska administrativa rutiner för att hantera dessa avtal vara på plats.

- Utfärdande av publikt lån eller annat upptagande av kredit på marknaden verkställs endast av AB SLL Internfinans.

2.2.3 Landstingets koncerngemensamma tillgångsförvaltning

- God avkastning ska säkras med hänsyn tagen till de givna risklimiterna.

- Som en ansvarfull investerare ska landstinget beakta miljöhänsyn, god etik och socialt ansvar vid placeringar.

- Placeringar i räntebärande papper får endast ske om emittenten har en godkänd kreditrating.

- Derivat får inte användas i tillgångsförvaltningen.

2.2.4 Pension

Med landstingets (resultatenheten Koncernfinansiering) pensionsförpliktelser ska avses följande:

- Landstingets förvaltningsorganisation
- Den del av pensionsförpliktelser upparbetade i helägda bolag som inte förts över från koncernfinansiering till respektive bolags balansräkning
- AB Storstockholms Lokaltrafik – pensionsförpliktelser intjänade före 1992

- Landstinget ska trygga bolagens pensionsförpliktelser genom en kommunal borgen.

- Landstingets årliga avsättning till pensioner används till att finansiera landstingets investeringar och utlåning görs i enlighet med reglerna i denna policy.

Stockholms läns landsting

Diarienummer
LS 2017–0950

Riktlinjer

Finansiella riktlinjer

Gäller för Stockholms läns landsting

Dokumenttyp	Fastställd	Giltig till och med
Dokumentnummer 1146311	Fastställd av	Upprättad av
Informationssäkerhetsklass K1		

Innehållsförteckning

1. Dokumentinformation 3
1.1 Syfte 3
1.2 Tillämpning 3
1.3 Definitioner 3
1.4 Rapportering och uppföljning....4

2. Målsättning inom specifika områden 4

3. Riktlinjer....5
3.1 Koncernkontosystem....5
3.2 Placeringar (utlåning) 5
3.3 Lån (inlåning) eller finansiell leasing 5
3.4 Förskottsbetalning....5
3.5 Valutarisker 6
3.6 Riskhantering avseende skuldförvaltning 7
3.6.1 Finansieringsalternativ 7
3.6.2 Likviditetsbehov 7
3.6.3 Skuldens räntebindningstid 7
3.6.4 Derivat i skuldförvaltningen 7
3.6.5 Koncernens motpartsrisk i derivat 8
3.6.6 Skuldens förfallostruktur 8
3.7 Riskhantering avseende tillgångsförvaltning 8
3.7.1 Tillåtna placeringar 8
3.7.2 Ansvarsfulla och hållbara placeringar 8
3.7.3 Riskhantering avseende tillgångsförvaltningen 8

4. Riktlinjer för bolagens pensioner 9
4.1 Borgen gällande pensionsförpliktelser 9
4.2 Hantering av avsatta medel till pensioner....9

1. Dokumentinformation

1.1 Syfte

De finansiella riktlinjerna är en precisering på utvalda områden av de principer som är fastslagna i Finanspolicy för Stockholms läns landsting.

1.2 Tillämpning

De finansiella riktlinjerna gäller för landstingets nämnder och bolag.

1.3 Definitioner

Koncern
Med koncernen avses i denna policy de nämnder samt helägda (100 procent) och delägda (över 50 procent) aktiebolag som ingår i Stockholms läns landsting.

Valutarisk
Valutarisk kan huvudsakligen delas in i transaktionsrisk och omräkningsrisk (translationsrisk).

- Transaktionsrisk uppstår då förändringar i värdet av utländsk valuta påverkar betalflöden i den egna valutan. Transaktionsrisken påverkar resultaträkningen.
- Omräkningsrisk uppstår då förändringar i värdet av utländsk valuta påverkar värdet av tillgångar och skulder i den egna valutan. Omräkningsrisken påverkar balansräkningen.

Avtalad finansiering
Med avtalad finansiering avses avtal såsom lånelöften och kreditfaciliteter där finansieringsbeloppet är avtalat, men inte nödvändigtvis räntan.

Räntebindningstid
Räntebindningstiden på ett lån avser tiden till nästa tidpunkt för räntesättning.

Skuldportföljen
Skuldportföljen definieras som låneskuld till investeringsbanker, marknadslån, leasingförpliktelser och derivatinstrument knutna till skuldportföljen.

Derivat
Finansiellt instrument vars värde baseras på och följer värdet på en underliggande tillgång eller ett underliggande index. Exempel på derivat är optioner och terminer.

Kreditrisk
Kreditrisk är risken att motparten i en transaktion inte fullgör sina förpliktelser.

Emittent
Utgivare av ett värdepapper.

1.4 Rapportering och uppföljning

Policyn ska följas upp i enlighet med landstingets ledningsprocess och samordnas med uppföljningen av andra landstingsövergripande och styrande dokument.

AB SLL Internfinans samlar kontinuerligt in likviditetsprognoser såväl som information gällande enheternas finansiella risker. Det är respektive nämnd/bolags skyldighet att i tid rapportera till AB SLL Internfinans.

AB SLL Internfinans identifierar avvikelser från policyn och tillhörande riktlinjer samt rapporterar till ansvarig enhet inom landstingsstyrelsens förvaltning.

2. Målsättning inom specifika områden

Operativa risker
För att minimera operativa risker vid externa betalningar är målsättningen att betalningar alltid ska ske två i förening.

Hantering av finansiella risker
AB SLL Internfinans ska hantera koncernens finansiella risker som ryms inom bolagets uppdrag. Bolagets verksamhet ska hålla en hög kompetens relativt jämförbara finansavdelningar.

Skuldförvaltning
Målsättningen för skuldförvaltningen är att, inom ramen för att säkerställa likviditeten, minimera landstingets finansiella kostnader på lång sikt.

Tillgångsförvaltning
Landstingets likvida medel ska förvaltas med låg risk och stor hänsyn ska tas till framtida likviditetsbehov.

3. Riktlinjer

3.1 Koncernkontosystem

Koncernen ska ha ett gemensamt koncernkontosystem för alla nämnders förvaltningar och de helägda bolagen. Förvaltningar/bolag ska inneha konto i koncernkontosystemet och verksamheterna ska som regel inte använda bank- eller girokonto utanför systemet. För eventuella undantagsfall där förvaltning/bolag utifrån verksamhetsbehov kompletterar användande av koncernkonto med annat konto, ska det tillses att likvida medel skyndsamt förs över till koncernkontosystemet.

3.2 Placeringar (utlåning)

Nämnder/bolag som vill placera likvida medel ska göra detta hos AB SLL Internfinans till marknadsmässiga villkor.

3.3 Lån (inlåning) eller finansiell leasing

AB SLL Internfinans ansvarar för hanteringen av de interna lånen. Upptagande och förtidslösen av lån inom koncernen sker till marknadsmässiga villkor.

Förvaltning/bolag ansvarar för att balansera ränteomsättningsrisken på sin skuldportfölj genom att reglera den tillåtna genomsnittliga återstående räntebindningstiden (räntebindningen). Om inga andra lokala riktlinjer utfärdas gäller att denna räntebindning ska uppgå till mellan 0 och 5 år. I samråd med AB SLL Internfinans kan dock egna lokala riktlinjer för räntebindningen anpassade till den enskilda enhetens verksamhet och riskprofil upprättas.

3.4 Förskottsbetalning

Förskottsbetalning förekommer där betalning av en vara eller tjänst sker innan leverans har skett och innan förskottet i allt väsentligt kan ses som upparbetat.

Vid förskottsbetalning uppkommer risk för att leverantören hamnar på obestånd innan leveransen har utförts och godkänts. Landstingets nämnder/bolag bör i möjligaste mån undvika förskottsbetalningar vid upphandlingar. Nämnder/bolag ansvarar för att något av nedanstående alternativ vid varje tidpunkt är uppfyllt:

Grundregel

Om förskottsbetalningar ändå sker ska nämnder/bolag ha erhållit bankgaranti eller motsvarande garanti från leverantören innan betalning av förskott erläggs. Bankgaranti eller motsvarande garanti ska utfärdas av institut med ratingnivå på lägst en av följande:

Standard & Poor's	A-
Fitch	A-
Moody's	A3

Bankgaranti eller motsvarande garanti ska avse tiden fram till dess varan eller tjänsten har levererats och godkänts.

I det fall annan garanti än bankgaranti erhålls ska nämnder/bolag kunna påvisa att säkerhet minst motsvarande bankgaranti erhålls.

Undantag
Undantag från kravet på garanti sker endast i samråd med AB SLL Internfinans.

Förskottering utan skydd medför ett aktivt risktagande. För varje undantag måste nämnder/bolag i förväg förse AB SLL Internfinans med en skriftlig motivering till undantaget. Motiveringen ska minst beskriva leverantörens kreditvärdighet, förskottets löptid och storlek samt annan samtida kreditexponering mot leverantören.

Bevakning av leverantör, förskott, garanti och aktuell ratingnivå åligger respektive nämnd/bolag.

3.5 Valutarisker

Koncernen Stockholms läns landstings valuta är svenska kronor och därmed är huvudregeln att samtliga avtalade betalningsflöden ska ske i svenska kronor och att avtalsmässiga kopplingar till andra valutor ska undvikas. Om det finns motiverade skäl till att betalningar ska ske med koppling till utländsk valuta ska ansvarig nämnd/bolag överväga att säkra den valutarisk som uppstår. Det är ansvarig nämnd/bolag som ansvarar för att rapportera och låta hantera valutarisken och tar även ansvaret för det ekonomiska utfallet av en utebliven säkring.

Oavsett vilken sorts valutarisk nämnder/bolag har tagit på sig gäller att risken regelbundet ska bedömas och rapporteras till AB SLL Internfinans. Valutasäkringsåtgärder ska ske i samråd med AB SLL Internfinans. I övrigt gäller:

- För löpande betalningar: Om valutarisken bedöms vara marginell relativt nämnder/bolags verksamhet ligger beslut om valutasäkring på nämnder/bolags ansvar.

- Valutajusteringar i upphandlade avtal: Prisjusteringar på grund av valutarörelser är endast tillåtet om det kan påvisas att det finns affärsmässiga skäl till detta och att hänsyn har tagits till totalkostnadseffekter samt efter godkännande av AB SLL Internfinans.

- För större upphandlingar/avtal med valutarisk gäller att valutasäkringsstrategi för sådant ska tas fram efter godkännande av AB SLL Internfinans före beslut fattas som innebär att landstinget tar på sig valutarisken.

3.6 Riskhantering avseende skuldförvaltning

3.6.1 Finansieringsalternativ

Tillåtna alternativ för finansiering[1] är:

- upplåning i bank, finansiella institutioner eller börsnoterade bolag
- utgivande av skuldebrev avsedda för allmän handel eller ställda till viss juridisk person
- leasing
- finansiering på annat sätt eller från annan part, genom särskilt beslut av landstingsstyrelsen

3.6.2 Likviditetsbehov

Landstinget ska alltid ha avtalad finansiering för att klara likviditetsbehovet och den kortsiktiga betalningsförmågan enligt gällande likviditetsplaner i minst 6 månader.

3.6.3 Skuldens räntebindningstid

För att balansera ränteomsättningsrisk, ska den tillåtna genomsnittliga återstående räntebindningstiden för skuldportföljen regleras. Skuldportföljens räntebindningstid ska uppgå till mellan 2 och 5 år.

3.6.4 Derivat i skuldförvaltningen

Användning av räntederivat förutsätter god förståelse för instrumentets funktion, prissättning, tillhörande risker samt administrativa rutiner för att hantera dessa affärer. Räntederivat får användas till att påverka portföljens ränteomsättningsrisk i enlighet med ovanstående mandat. Derivaten ska medräknas vid beräkning av skuldportföljens genomsnittliga räntebindningstid. Tillåtna derivat är ränteterminer, FRA-kontrakt, ränteswappar, ränteoptioner och kombinationer av dessa instrument. Innan ett derivat används för första gången ska AB SLL Internfinans styrelse godkänna instrumentet.

---

[1] Medfinansiering vid investeringar räknas inte i detta sammanhang som en del av skuldförvaltningen

3.6.5 Koncernens motpartsrisk i derivat

Landstinget får ha banker med ratingnivå på lägst en av följande som motparter vid användandet av derivat:

Standard & Poor's	A-
Fitch	A-
Moody's	A3

Om fullgoda säkerheter ställs av motparten anses motpartsrisk mot denna motpart inte föreligga och därmed behöver ratingkravet ej tillämpas. Beslut om sådan hantering fattas av AB SLL Internfinans styrelse.

3.6.6 Skuldens förfallostruktur

Med hänsyn tagen till landstingets investeringsplaner och finansieringsmöjligheterna på marknaden ska en spridning av låneförfallen eftersträvas så att lånebehovet inte blir alltför stort under en enskild tidsperiod.

3.7 Riskhantering avseende tillgångsförvaltning

3.7.1 Tillåtna placeringar

Tillåtna alternativ för placeringar är:

- Bankinlåning
- Deposit
- Räntebärande värdepapper

3.7.2 Ansvarsfulla och hållbara placeringar

Placering av landstingets likviditet ska ske med god miljöhänsyn, god etik och socialt ansvar. Som en ansvarsmedveten investerare ska placeringar undvikas i företag vars huvudsakliga verksamhet utgörs av tillverkning eller försäljning av vapen eller annat krigsmateriel, tobaksprodukter, alkoholhaltiga drycker eller pornografi. Med miljöhänsyn, god etik och socialt ansvar menas att företag utöver lagstiftningen följer internationella normer för mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö och anti-korruption. De internationella normerna är uttryckta i FN:s deklarationer och konventioner. Investeringar skall därmed endast ske i företag som följer FN:s initiativ UNPRI (United Nations Principles for Responsibles Investments).

Uppföljning ska ske regelbundet, dock minst en gång per år. Vid överträdelse ska lämpliga åtgärder föreslås av AB SLL Internfinans styrelse.

3.7.3 Riskhantering avseende tillgångsförvaltningen

Landstingskoncernens likvida medel ska förvaltas med låg risk och stor hänsyn ska tas till framtida likviditetsbehov. Placeringar får endast i

undantagsfall ha en återstående löptid på över 12 månader, derivat får inte användas i tillgångsförvaltningen.

Kreditrisken skall beaktas och placeringar i räntebärande värdepapper får endast ske om emittenten har en rating motsvarande lägst en av följande:

Standard & Poor's	A-
Fitch	A-
Moody's	A3

I övrigt begränsas risken av gällande regelverk i Tillämpningsanvisningar för AB SLL Internfinans.

4. Riktlinjer för bolagens pensioner

4.1 Borgen gällande pensionsförpliktelser

En borgen från landstinget ska villkoras av att bolaget är helägt av landstinget och att bolaget bibehåller kollektivavtal om pensioner som tecknats av landstinget samt att bolaget använder sig av den av landstinget anlitade pensionsadministratören.

Landstinget ska genom en kommunal borgen trygga Locum AB:s pensionsförpliktelser samt vara solidariskt jämte Norrtälje kommun avseende TioHundra AB:s pensionsförpliktelser.

4.2 Hantering av avsatta medel till pensioner

Landstingets bolag får inte bilda pensionsstiftelser eller på annat sätt externt hantera sina pensionsförpliktelser utan godkännande av landstingsfullmäktige.

Landstingsstyrelsens förvaltning | REMISSAMMANSTÄLLNING 2018-01-08 | Diarienummer LS 2017-0949

Sammanställning av nämnders och bolags remissynpunkter på landstingsdirektörens förslag till ny finanspolicy

Hälso- och sjukvårdsnämnden har inget att erinra mot förslaget.

Trafiknämnden är positiva till förslag till finanspolicy som ska gälla för Stockholms läns landstings nämnder, styrelser och landstingsägda bolag. Ett antal synpunkter och förbättringsförslag lämnas dock i detta yttrande. För att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan landstingsfullmäktige, landstingsstyrelsen, Internfinans och övriga nämnder och bolagsstyrelser föreslås att specifika principer i remissversionen av finanspolicyn tydliggör vilka specifika principer som berör respektive part.

I remissversionen av finanspolicyn fattas beslut av fullmäktige eller den nämnd/bolag som beslutsrätten är delegerad till vilket är en förändring från föregående finanspolicy där landstingsstyrelsen får besluta om borgensåtaganden inom en årlig totalram om högst 50 miljoner kronor, med ett högsta belopp om 10 miljoner kronor för varje beslut. Denna förändring riskerar att leda till ökad administration och längre beslutstider. Trafiknämnden gör bedömningen att landstingsstyrelsen fortsatt bör kunna fatta beslut om borgensåtaganden enligt skrivelsen i 2017 års finanspolicy. I remissversionen av finanspolicyn regleras att utlåning till externa parter annat än i tillgångsförvaltningen inte är tillåtet. Undantag får göras för verksamheter där landstinget är ägare av juridisk person, medlem i nämnd eller kommunalförbund eller stiftare/finansiär av stiftelse.

Undantagsregeln får endast tillämpas efter särskilt beslut i landstingsfullmäktige. Trafiknämnden föreslår att stycket om extern utlåning förtydligas med att extern utlåning inte innefattar förskott. I och med ett sådant förtydligande blir det tydligt att det inte är någon skillnad mellan remissversionen av finanspolicyn och aktuell finanspolicy. Vidare gör trafiknämnden bedömningen att behov av förfinansiering till extern part kan komma att uppstå i samband med vissa investeringsprojekt. I den nu gällande finanspolicyn ställs redan idag krav på beslut i landstingsfullmäktige i de fall det bedöms som fördelaktigt för landstinget att stå för finansiering i form av utlåning till landstingsexterna parter. Trafiknämnden bedömer således att detta förslag till skärpning kan bli kontraproduktivt för landstinget då det kan innebära förseningar i vissa projekt. Trafiknämndens förslag är att, i stället för remissförslagets skrivning avseende utlåning till externa parter, använda nu gällande skrivning enligt Finanspolicy för Stockholms läns landsting LS 2016-0987.

Operationell leasing är nytt i den version av finanspolicyn som nu lämnats för yttrande. Vid utvärdering av operationell leasing ska enligt remissen

landstingets aktuella upplåningsränta användas för att beräkna lånekostnaden av en investering. En operationell leasing är per definition inte att likställa med en investering. Trafiknämnden är positiva till att jämföra totalkostnader för olika alternativ och detta är i mångt och mycket en stor del av vad beställarrollen handlar om. Praktiskt sett innebär detta i förslag till finanspolicy att det går att tolka som att en investeringskalkyl måste genomföras inför upphandling av operationell leasing. En sådan hantering medför stora merkostnader i form av ökad administration och tidsåtgång och det kommer inte alltid att finnas relevanta parametrar tillgängliga för att göra jämförelsen. Trafiknämnden gör bedömningen att det inte är motiverat att göra jämförelsen exempelvis i de fall då det inte finns något realistiskt alternativ till att hyra. Detta bör därför förtydligas i finanspolicyn. Alternativt föreslås att operationell leasing inte ska omfattas av finanspolicyn. Däremot kan det vara lämpligt att den förkommer i andra styrdokument.

Derivatinstrument kan användas för att hantera finansiella risker. Enligt remissversionen av finanspolicyn får i tillgångsförvaltningen inte derivat användas. Det kan vara bra att förtydliga med en definition kring vad tillgångsförvaltningen omfattar så att det inte uppstår en situation där det inte är tillåtet att hantera finansiella risker.

Finanspolicyn och tillhörande finansiella riktlinjer har sammantaget tolkats som att förvaltning för utbyggd tunnelbana ska finansiera landstingets bidrag till förvaltningen via räntebärande lån. För att inte övriga parter i utbyggnaden av tunnelbanan ska behöva betala för debiterade räntor tillskjuter landstinget verksamhetsanslag vilket i praktiken innebär ett förfarande som ökar administrationen både inom förvaltning för utbyggd tunnelbana och centralt inom landstinget utan att tillföra något egentligt värde. Trafiknämndens bedömning är att detta går i motsatt riktning mot målet om ett effektivare landsting.

Tillväxt- och regionplanenämnden anser det är positivt att den nya finanspolicyn renodlats till ett övergripande dokument som också ska kompletteras med riktlinjer och i förekommande fall tillämpningsanvisningar som klargör varje nämnds och bolags ansvar.

Nämnden har inga invändningar eller andra synpunkter på innehållet i förslaget till finanspolicy.

Patientnämnden framhåller att uppdelningen av policy och styrande dokument tydliggör och förenklar handhavandet.

Kulturnämnden har inget att invända mot förslaget.

Karolinska Universitetssjukhuset stödjer den föreslagna ändringen.

Stockholms läns sjukvårdsområde har inga synpunkter på den föreslagna finanspolicy.

Locum AB har inga principiella synpunkter på förslaget till ny finanspolicy.

Däremot konstaterar Locum AB att specifika principer avseende ”operationell leasing” definieras i finanspolicyn. Här framgår att utvärderingen skall jämförföras med en investeringskalkyl, vilket bedöms ställa utökade krav på erforderlig kompetens för investeringskalkylering inom landstingets olika verksamheter.

Södertälje Sjukhus AB, Södersjukhuset AB och *Danderyds Sjukhus AB* har lämnat likalydande yttranden. De önskar ett förtydligande i förslag till finanspolicy i avsnitt 2.2.4 Pension. I avsnittet bör framgå att landstinget ska trygga bolagens pensionsförpliktelser genom en kommunal borgen i enlighet med landstingsfullmäktiges beslut, LS 0110-0586.

Styrelserna ser att föreslagen policy ger en tydligare vägledning och har i övrigt inget att invända mot föreslagen policy.

S:t Eriks Ögonsjukhus AB styrelse och ledning har inga synpunkter på förslaget till finanspolicy.

TioHundra AB har inga direkta synpunkter på policyn, även om den har ett landstingsperspektiv vilket inte blir helt applicerbart på bolagets verksamhet. Positivt är att policyn är generell och kortfattad.